

Het gebruik van 6 veld.

DOOR

Jhr. D. W. SICKINGHE,
Kapitein der Artillerie.

(*Vervolg en slot van bladz. 199.*)

Garnizoensoefening bij 's-Gravenhage.

Een marsch, richting Wassenaar. I Divisie marschweg: 's-Gravenhage—Den Deyl—Haagsche Schouw. De spits bestond uit een compagnie infanterie, $\frac{1}{4}$ M.C. (van het bataljon), de regimentspatrouille en 1 sectie 6 veld. Hoe moet de sectie 6 veld worden gebruikt en waar is de plaats van den commandant? Bij de sectie is als vuurleider en als commandant ingedeeld òf de Bt.C., òf de Bt.O. Bij 6 veld zijn de rasters gevuld met kartetspatronen en brisantgranaatpatronen, welke laatste na het verwijderen van het slagpijpje geschikt zijn voor het bestrijden van vecht- en pantserwagens. In beweging zijnde, ligt het dus voor de hand 6 veld te bestemmen voor het bestrijden van pantser- en vechtwagens op den marschweg. 6 veld heeft eenigen tijd noodig, alvorens tot vuren gereed te staan. De vuurmond moet worden gekeerd, òf met het achterspan, òf na het afleggen. Er moet worden afgelegd, de opzet moet uit de kist tot onderdeelen in den voorwagen worden gehaald, opzet en vizierkorrel moeten worden geplaatst. De munitiekist moet worden geopend, de rasters moeten worden uitgetrokken; de voorwagen kan eerst *daarna* weggrijden; de richtspaak moet worden overgelegd, het kulasovertrek worden afgenomen, het aftrektouw worden afgewikkeld, de rem worden losgemaakt, de bajonet opgezet. Toegegeven, dat verschillende van deze verrichtingen vóór het in stelling komen kunnen plaatsvinden. Ontoelaatbaar is echter het rijden met een bg. in den vuurmond; dan wordt 6 veld gevaarlijker voor de eigen partij dan voor den vijand, ofschoon de aftrekinrichting — wanneer de hefboompal naar beneden is overgelegd — geblokkeerd wordt door een in Fig. 3 (Aanwijzingen 6 veld) niet genummerde of benoemde nok van den hefboomkruk, die den slaghamer tegenhoudt. Over den tijd, die voor het tot vuren gereed staan verloopt, kunnen de meeningen uiteenloopen. Een tijd van 3 minuten zou als normaal kunnen worden beschouwd. De snelheid van een pantserwagen op den rechten weg stellende op 40 KM. per uur (650 M. per minuut), legt de pantserwagen in 3 minuten af ± 2 KM. Het vuur moet worden geopend door 6 veld op 600 M. 6 veld moet dus afleggen op $\pm 2,5$ KM. van het punt, waar een pantserwagen kan worden verwacht, dus op 2,5 KM. van een bocht in den weg. Daar in stelling blijven staan, tot een sprongsgewijze vooruitgaand kanon van 6 veld verder op den

marschweg in stelling staat. 6 veld treedt ook hier defensief op, beveiligt den hoofdtroep tegen den aanval van een pantserwagen. De spits stuift terzijde van den marschweg en mag het geweervuur niet openen (Aanwijzingen infanterie III. Het Regiment. punt 106). Dit is een zuiver theoretisch-tactische beschouwing, maar is een andere oplossing mogelijk?

6 veld moet in stelling staan vóór de verschijning van den pantserwagen. Men denke zich in de psychologie van de bediening van 6 veld, wanneer onder den indruk van een onmiddellijk genakend gevaar zou moeten worden afgelegd en het vuur worden geopend. De juiste richting zal bevorderd worden door in stelling staan en niet door een overhaast in stelling komen met een wissen dood voor oogen. Ook een koelbloedig richter, op wien alles neerkomt, blijft een mensch. Het is noodzakelijk in vreedestijd de werkelijkheid onder het oog te zien. De oefening, hier geschetst, begon bij *Halte* (viadukt Electriche spoorweg). Bij de halte moet een vuurmond terzijde van den weg in stelling worden gebracht; vuurleider de sectiecommandant. De andere vuurmond marcheert bij de spitscampagnie en komt in stelling 2,5 KM. voor een bocht in den weg. De achterste vuurmond kan nu opleggen, een parallelweg volgen, of het in stelling staande stuk voorbijrijden en verder met de spits marcheren. Steeds moet één vuurmond tot vuren gereed staan. De Bt.C. marcheert met eenige ordonnansen op rijwiel bij den commandant van de spits. Zoodra de hoofdtroep ter hoogte van den achtersten vuurmond is genaderd, moet de voorste vuurmond tot vuren gereed zijn. De achterste vuurmond legt dan op.

Zelfde oefening, nevenmarschweg, linkerecolonne. II Divisie marschweg Halte Klingen (= Halte Renbaan)— de Kievit—Wassenaar. De spits bestond uit een compagnie infanterie, $\frac{1}{4}$ M.C. (van het bataljon), de regimentspatrouille en 1 sectie 6 veld. De oefening begon bij de *Halte*. De hier gevolgde weg is zeer bochtig, het rechte deel van den weg is dikwijls enkele honderden meters lang. In de lijn van de ontwikkelde theorie ligt het voor de hand, steeds 1 kanon van 6 veld tot vuren gereed te stellen op de deelen van den marschweg, die ten minste een schootsveld van 600 M. bieden. Ook hier springen de kanonnen van 6 veld elkander voorbij. Het indeelen van een *batterij* 6 veld bij de spits of bij den voortroep schept de mogelijkheid de sectie vereenigd te behouden, waardoor niet alles op één kaart wordt gezet, zoodat stoppen van den pantserwagen niet afhangt van de koelbloedigheid van één richter.

Gedurende de vóór-opleiding van het kader werden de volgende tactische gegevens verstrekt:

Algemeen. 6 veld is georganiseerd in batterijverband van 4 vuurmonden, organiek ingedeeld bij het regiment infanterie, waarmede het een ondeelbaar geheel vormt. Telefoonlijnen van ten hoogste 500 M.

tusschen den commandant van het onderdeel, waarbij 6 veld wordt ingedeeld, en den commandant van 6 veld; dus snelle vuuropening van 6 veld en onmiddellijke bestrijding van pantser- en vechtwagens. Door vooruitgeschoven en telefonisch verbonden waarnemers zal het contact worden verzekerd. 6 veld volgt zoo mogelijk de bewegingen van de infanterie op den voet, waarbij dus rechtstreeksch verband met den commandant van de infanterie bestaat. In den munitievoorwagen worden 10 rasters à 5 patronen medegevoerd. Zoodra de munitievoorwagen achterblijft, worden de rasters aan den band gedragen. Ieder gevuld raster weegt \pm 15 KG. Indien de vuurmond door de kanonniers in zwaar terrein wordt verplaatst, moet de munitie door ander personeel worden medegevoerd. De aanvulling geschiedt door de reserve-stukrijders en reserve-kanonniers uit de 400 patronen, medegevoerd op de munitiewagens. Bij het verplaatsen in het terrein is de vuurmond zeer zichtbaar en dus kwetsbaar (vuurhoogte 1 M.).

De in stelling staande vuurmond moet worden gemaskeerd, ook tegen luchtwaarneming. Zoo spoedig mogelijk wordt een dekking (per batterij worden 100 zandzakken medegevoerd) opgeworpen, die een bescherming biedt tegen scherven en kogels. De vuurmond wordt direct gericht. Indirecte richting bij nacht is thans alleen mogelijk op stilstaande doelen; de zijdelingsche richting wordt gegeven door een balk vóór en tegen de raden vast te zetten, waardoor één doel kan worden bevuurd; de hoogterichting wordt met het quadrant gegeven. Culminatiehoogte baan van 1000 M.: 7,5 M. Bij vuur over en op 400 M. vóór eigen troepen moet de vuurmond in vlak terrein ten minste 500 M. (gemeten in de schootsrichting) achter die troepen in stelling worden gebracht. Vuursnelheid (tot 5') 4 schoten per stuk minuut (Sch.Art. '22, punt 251 h.).

Het vuur op pantser- en vechtwagens. Er wordt gevuld met een constante opzethoogte van 500 M. Het vuur wordt geopend, zoodra het doel op 600 M. afstand is genaderd. Korte (+) banen zijn het gunstigst. Immers de baan is op dezen afstand geheel bestreken. Schoten, welke (—) liggen, zijn zonder uitwerking. Schoten, welke geen treffers zijn, liggen (—) of zijdelings naast het doel. De bg., welke een vechtwagen niet treft, springt niet. (Zie punt 16 van het voorloopig voorschrift van 6 veld). Er wordt niet ingeschoten. Vallen de schoten te *ver*, dan moet lager worden gericht. Vallen de schoten te *dichtbij*, dan moet hooger worden gericht.

Voorbeeld: Vechtwagen naar links tussehen boom en hek, bg., oh. 500, snelvuur. Het vuur wordt geopend op het commando „vuren” van den vuurleider en gestaakt op het commando „halt”.

Legering. Stuks- en sectiesgewijze indeelen bij de voorpostendetachementen tot het afsluiten van harde wegen. Vuur brengen ter hoogte van bochten in wegen, waar de pantserwagen met verminderde snelheid moet rijden en dus trefbaarder is. De pantserwagen kan slechts bij dag worden gebruikt.

Marsch. Batterijs- en sectiesgewijze indeelen bij de spits of aan het hoofd van den voortroep. 6 veld wordt afgelegd en gaat sprongsgewijze vooruit, zoodat telkens een weggedeelte kan worden bestreken. Bij het naderen van een pantserwagen of vechtwagen moet 6 veld tot vuren gereed zijn.

Aanval. De batterij of de sectie wordt ingedeeld bij het bataljon, dat het meest bedreigd wordt door een aanval van vechtwagens. De Bt.C. (bij een batterij) of de Bt.O. (bij een sectie) blijft bij den B.C. tot het tijdstip, waarop de vuurmonden in stelling moeten komen, daarna wordt hij vuurleider. Van de stelling uit moet het terrein, waarin de vechtwagens vermoedelijk zullen optreden, worden bestreken. Met het oog op vijandelijk mitrailleurvuur, zoo mogelijk achter de eigen infanterie blijven; verbinding met eigen infanterie door korte telefoonlijnen.

Brengen de omstandigheden mede, dat het stuk ongedekt moet optreden, dan worden de vuurmonden met groote onderlinge tusschenruimten opgesteld. Het beschikbare hoogere kader wordt over de vuurmonden verdeeld, zoodat bij ieder stuk een vuurleider aanwezig is.

Verdediging. Verspreide opstelling. Afstanden uitzetten in het voorterrein. De aanvallende vechtwagens moeten zoo mogelijk vóór de hoofdweerstandsstrook (voorpostenstrook) vernield kunnen worden. In stelling in de strook der voorcompagnieën. Geëchelonneerde opstelling van de vuurmonden. Een enkel stuk is bij omsingeling verloren.

Met het oog op het optreden van vechtwagens onder omstandigheden, die het zicht verminderen, moet de onderlinge tusschenruimte van de vuurmonden ten hoogste 300 M. bedragen. Indien een vechtwagenaanval kan worden verwacht, wordt het vuur geopend op vechtwagens en in andere gevallen van zelfverdediging.

Is het voorterrein een beletsel voor het optreden van vechtwagens, dan wordt 6 veld batterijsgewijze of sectiesgewijze aangewend voor accesbestrijding.

Het stellingnemen. De batterijcommandant verkent met den wachtmeester-verkenner den opmarschweg, de stelling en de plaats van de voorwagens na het afleggen en beschikt over de diensten van de ordonnansen. Het verbindingsbevel wordt uitgegeven aan den korporaal-commandant van de verbindingsafdeeling, daarna de bevelen voor het in stelling komen aan den Bt.O. De plaats van den vuurmond moet worden afgebakend. Het verplaatsen van de vuurmonden onder bevel van den Bt.O., den S.C. of den St.C. geschiedt zoo ver mogelijk met achterspannen, verder door de kanonniërs. Zoo noodig worden de kanonniërs vereenigd per batterij of per sectie. De vuurmonden worden in de stelling zoo spoedig mogelijk tot vuren gereed gemaakt.

Munitieaanvulling. Na het in stelling komen zullen de voorwagens, nadat de munitie geheel of gedeeltelijk bij de vuurmonden is neergelegd, worden opgesteld op een zoo eenigszins mogelijk tegen gezicht

gedekte plaats, achter en zijwaarts van de vuurmonden, buiten het vuur, dat op de vuurmonden wordt gericht. Goede verbinding met de plaats van de vuurmonden is noodig, teneinde op het eerste sein onmiddellijk te kunnen oprijden. In den regel wordt de munitievoorraad uit de voorwagens onmiddellijk aangevuld, zoodat bij stellingverandering de voorwagens gevuld oprijden. De nog in de stelling aanwezige munitie, zoomede de ledige hulzen, worden, zoo mogelijk, onverpakt medegenomen. Zoowel bij het innemen als bij het verlaten van de stellingen kan het noodig zijn de vuurmonden zonder voorwagens te verplaatsen; de munitie wordt dan na de vuurmonden ter plaatse gebracht. Is, in stelling staande, munitieaanvulling noodig, dan geschiedt deze door de voorwagens (na uit de munitiewagens te zijn aangevuld) naar de stelling op te rijden, of door munitie te doen aandragen met behulp van reserve-personeel of handlangers. Zoodra de munitie voor de helft is verschoten, doet de Bt.C. hiervan mededeeling aan den betrokken B.C., die maatregelen neemt voor de aanvulling. In A.M.T. (Divisie-groepstrein) in twee colonnes ieder een sectie van 6 veld.

De sectie van 6 veld bestaat uit drie beladen vrachtauto's. Per sectie worden 576 patronen medegevoerd, bestemd voor 3 batterijen 6 veld.

Oefeningen. Alvorens over te gaan tot de oefeningen in samenwerking met de infanterie, dienen de sectiën en de batterijen zelve voldoende bedreven te zijn, zoowel in de bediening als in het stellingnemen, geven van de eerste richting, munitieaanvulling en van stelling veranderen, alles onder wisselende omstandigheden, wat terrein en opdracht betreft.

Zoodra de geoefendheid dit toelaat, wordt overgegaan tot gezamenlijke oefeningen met de infanterie. Deze worden voorbereid door kader-oefeningen van de bevelvoerende organen, waarbij het gebruik der verbindingen en richtmiddelen mede wordt beoefend.

De te behandelen leerstof bestaat uit:

a. Het juist en snel geven van de opdracht door den B.C. aan den Bt.C. De opdracht houdt in (toestand bij vijand en eigen troepen verondersteld):

1. Opdracht van het bataljon (aanvalstrook of weerstandslijn).
2. Ongeveer de plaats, waar 6 veld in stelling zal komen.
3. De strook, waarin en de afstanden, waarop vuur moet kunnen worden gebracht.
4. Bevelen betreffende de vuuropening.
5. Plaats, waar de B.C. zich ophoudt.

b. Het aangeven van de plaatsen, waarop het vuur moet worden gebracht, en zoo mogelijk het voorbereiden van de vuren. Bij den *aanval* geschiedt dit bij directe richting door aanwijzing ter plaatse. Bij

de verdediging door opgave van de strook, waarin, en de afstanden, waarop troepen en vechtwagens zullen worden beschoten, zoomede, van de plaats, waar het afsluitingsvuur moet liggen.

c. Het vaststellen van de juiste plaats der stukken en van de voorwagens door den Bt.C.; het in orde maken van de verbindingen met den B.C.

d. Het geven van bevelen en opdrachten betreffende:
vuurleiding,
munitieaanvulling,
stellingverandering.

Slotaanteekeningen.

1e. Hulde aan den 6 veld-kanonnier 1929! Alle Bt.Cn. rapporteeren over voorbeeldig gedrag van den dienstplichtigen kanonnier. Hij was van zeer goeden wille, hij heeft flink gewerkt; de geoefendheid liet te wenschen over.

2e. Talrijk waren de voetklachten. Doorgelopen voeten, pijnlijke voetzolen. Velen waren afgekeurd voor de infanterie wegens aanleg tot platvoeten en moesten nu voor de eerste maal als voetganger te velde tijgen.

3e. Het inladen op spoorwegmaterieel was met dit personeel niet beoefend. Ook de handen van het dienstplichtig kader stonden scheef.

4e. Aan de verpleging heeft een en ander ontbroken. Vooral aan de jongere officieren moet worden ingeprent, dat de dagelijksche zorg voor logies en verpleging de *eerste taak* van den troepenofficier behoort te vormen. 6 veld heeft geen eigen verplegingsdienst. De batterij 6 veld wordt in oorlogstijd verpleegd door den staf van het regiment infanterie. De batterij is te zwak voor een zelfstandig bestaan. Bij de gevechtsoefeningen onder leiding van den C.V. werd de batterij in onderhoud gesteld bij een compagnie infanterie. Wellicht is er geen betere oplossing. Op den laatsten gevechtsdag werd de batterij 6 veld in onderhoud gesteld bij een andere compagnie infanterie. Is het mogelijk een overgang van de eene compagnie naar een andere te voorkomen? Den laatsten dag zijn er velen geweest, die geen warm eten hebben ontvangen. Juist op dien regendag. Ook op de voorgaande dagen waren er gegronde klachten over te weinig, koud en slecht klaargemaakt eten. Over de intendance heb ik geen klacht gehoord; de schuld ligt dus bij de troepenofficieren, menagemeeesters en koks.

5e. Indien 6 veld ernstig gevaar loopt in 's vijands handen te vallen, moet de slaghamer worden uitgenomen, maar ook de reserve-slaghamer moet uit de kist tot onderdeelen worden gehaald. Opgemerkt wordt, dat het uitnemen van den slaghamer vrij veel tijd vordert.

6e. Het is gewenscht den St.C. van een rijwiel te voorzien. Ook de

St.C. van 6 veld moet leeren optreden als de bereden St.C., iets eerder en iets meer zien dan de kanonnier. Het is werkelijk noodzakelijk.

7e. In zwaar terrein is de last te zwaar voor een A-span. De kanonnières moeten dan sleepen aan de trektouwen.

8e. Bij het op marsch sprongsgewijze voorwaarts gaan is het mogelijk de 3 kanonnières op den munitievoorwagen te plaatsen. Doch slechts over korte afstanden, want de voorwichtigheid van den disselboom wordt te groot. Op marsch kunnen de kanonnières van de 2 verbindingsafdeelingen het geschut mede-bedieneu.

9e. De raden No. 26 (voorwagen), zijnde te licht van constructie, moeten worden vervangen door raden No. 25. De raden No. 25 en No. 26 zijn onderling verwisselbaar.

10e. De aftrekking moet worden vervangen door een ketting met zwaardere schakels.

11e. De opsluitschroef ter bevestiging van hefboom en hefboomkruk moet drooggewreven blijven. (Aanwijzingen ten dienste van de artillerie. 6 veld, punt 19). Desondanks trilt de schroef los.

12e. De disselboom moet worden vervangen door een disselboom, die 22 cM. langer is.

13e. De disselboomkettingen van de bespanning van 2 No. 4 te vervangen door disselboomriemen. Het op maat maken en het wegwerken van de overtollige schakels geeft dagelijksche bezwaren en, wat erger is, ook aanleiding tot schavingen.

14e. De ransels kunnen aan den munitievoorwagen worden bevestigd. In het terrein moet de kanonnier worden bevrijd van ballast.

15e. Bij spoorwegvervoer een koevoet medenemen, om de stopwigen los te wrikken. Met een voorhamer worden de houten wigen gebroken.

16e. Het is noodzakelijk, dat de Bt.C. 6 veld een scherp omljnde opdracht ontvangt.

17e. Bij gevechtsoefeningen bij beide partijen pantser- en vechtwagens voorstellen. Op Curaçao werden vrachtauto's in 12 uur omgebouwd in dreigend uitziende pantserwagens.

18e. Hoogerhand moge het uitgeven van aanwijzingen omtrent het tactisch gebruik van 6 veld bevorderen.

19e. Een der Bt.Cn. schrijft: „Gaarne zou ik het oordeel der hogere autoriteiten vernemen over het gebruik van 6 veld in den slag bij Ede.”

20e. De eerste aantekening is een woord van hulde aan den kanonnier, de laatste is een warm woord van waardeering voor de officieren en het kader, die met zooveel belangstelling en toewijding 6 veld hebben aangevoerd.